

En stærk og kreativ hund

- Hovawarten stammer fra Tyskland, fortæller Sascha Bonde-Henriksen, som er dommer af racen, forfatter af Skandinavien eneste bog om den og opdrætter gennem mere end 20 år under kennelmærket HovaBonde. - Hova betyder "ejendom" og Wart "vogter", og oprindeligt satte man disse ord sammen og brugte dem som begreb om de gadekryds, der levede på gårdene. Senere – omkring 1. Verdenskrig – begyndte en egentlig race at tage form blandt andet på baggrund af disse hunde. Denne race endte med at få navnet hovawart.

Dannet af langhårede gårdhunde

- Før 1. Verdenskrig fandtes der en masse store, langhårede gårdhunde rundt omkring på gårdene i Tyskland – specielt i Schwarzwald, Odenwald og Harzen, fortæller Sascha Bonde-Henriksen. - Det var

Hovawarten er en af de mindre udbredte brugs- og familiehunde

■ Af Wiegaarden/
Tine Luther

Hovawarten har en formidabel næse, og arbejder suverænt på spor. (Foto: Rassezuchtverein f. Hovawart Hunde e.V)

forskellige gadekryds, der typisk gik som lænkehunde. De var vejrfaste, stærke og pålidelige gårdvogtere.

- Da de langhårede schæferhunde nærmest blev bandlyst, stod en række schæferhundefolk tilbage og ønskede sig en anden langhåret brugshunderace. Det blev udgangspunktet for hovawarten. Racens "grundmasse" var de langhårede gårdhunde. Man valgte de store, stovte, nøjsomme og vagtsomme eksemplarer og blandede dem med forskellige andre racer, som besad de egenskaber, man søgte i den nye race. Den langhårede schæferhund var oplagt, og vor tids hovawart består af godt 20% schæferhundeblood. De andre racer, man indkrydsede, var newfoundlandere, som dengang var noget mindre, leonberger og kuvasz. Desuden blev der lavet indkrydsningsforsøg med berner sennenhund og gordon setter, men begge disse racer blev hurtigt taget ud igen. Fra 1924 kan man sige, at krydsningsforsøgene var ovre, og man arbejdede med en ren raceavl af hovawart. Hovawarten blev anerkendt som race af FCI, DKK's moderorganisation, i 1937. Der har dog senere indsneget sig en enkelt pudsighed i form af indkrydsning af en afrikansk mynderace. Der var kun tale om en enkelt hund, men man kan faktisk stadig se dens eftervirkninger i visse hovawarter i form af en smallere type, hvis bevægelsesmønster minder lidt om myndernes.

- At Tyskland efter 2. Verdenskrig var delt op i fire dele fik også betydning for hovawarten. Dengang udviklede der sig fire forskellige typer af racen, og i dag er der faktisk stadig en typedifference at spore indenfor racen.

Brugshundementalitet

- Man arbejdede ivrigt på at skabe en god

DKK registrerede 72 nye hovawarter i fjor. (Foto: Wiegaarden/Tine Luther)

Forstår man at motivere hovawarten, har man en ivrig og arbejdsglad hund. (Foto: Rassezuchtverein f. Hovawart Hunde e.V)

I Danmark er schwarzmarken (sort med blonde aftegn) hovawartens mest almindelige farve. Desuden findes den i blond (som ikke må være helt ensfarvet men skal changere) og helt sort. (Foto: Wiegaard/Tine Luther)

brugshund. Den skulle vise arbejdsvilje og iver, gøre alt for sin hundefører, være lærenem og ikke alt for selvstændig, den skal have byttedrift, legelyst og en god næse. Disse egenskaber fik man også frem, omend der stadig kan spores nogle egenskaber fra de gamle gårdhunde såsom selvstændigheden i hovawarten.

- I 1964 blev hovawarten anerkendt som en af de syv tyske brugs- og tjenestehundracer sammen med airedaleterrier, boxer, schæferhund, dobermann, riesenschnauzer og rottweiler. Hovawarten har gennem årene vist glimrende resultater indenfor brugshundesporten, derimod har den aldrig slået an som "professionel" – eksempelvis som politihund.

- Op gennem 1950'erne og 60'erne blev hovawarten mere og mere udbredt som familiehund. I dag er racens specialklub i Tyskland (RZV) landets 9. største specialklub, og der fødes cirka 1500 hvalpe årligt. I Danmark har vi omkring 400 hovawarter med DKK-stambog. Desværre avles der en del hovawarter udenfor DKK, som ikke har nervesystemet i orden. Det har givet racen et dårligt ry, og jeg oplever ind imellem, at folk bliver overraskede over, at mine hunde er rigtig rare. Tilsvarende oplevelser hører jeg jævnligt om fra andre af klubbens opdrættede. Det er så ærgerligt, for generelt er hovawarten en rar og venlig hund, som er nem at omgås.

Der skal ske noget

- Hovawarten er en ganske intelligent hund, fastslår Sascha Bonde-Henriksen. - Den er også selvstændig og har masser af initiativ og en stor personlighed. Det betyder, at hvis du ikke arbejder med den og tilfredsstiller dens behov for aktivitet, finder den selv ud af at beskæftige sig – og det er jo ikke nødvendigvis med noget, der falder i din smag! En hovawart er ikke en hund, der bare kan gå rundt i en villahave. Den skal have nogle opgaver, og de skal være spændende, ellers finder den selv på noget andet. Det er en meget kreativ hund; en

egenskab som mange i øvrigt elsker den for.

- Kreativiteten kan også sommetider komme til udtryk i form af tyveri, griner Sascha Bonde-Henriksen. - Jeg har eksempelvis tit oplevet, der bliver listet mad hen i hundekurven – sågar krus med mælk. Man lærer at rydde op på køkkenbordet, når man anskaffer sig en hovawart!

- Der findes mange måder at beskæftige sin hovawart på: lydighed, rundering, felt-søg og sporarbejde, ja i det hele taget næsearbejdet må siges at være en virkelig styrke hos racen. Dette arbejde er den suveræn til, den kan lide det, og det giver den passende udfordring. Racens naturtalent for næsearbejde kommer til udtryk allerede på hvalpestadiet, hvor de fleste hovawarter ivrigt arbejder med næsen. Ønsker man at konkurrere med sin hovawart, er sporkonkurrencer derfor et oplagt område.

- En del hovawart-ejere vælger også andre former for brugshundearbejde. Nogle af hundene laver ganske gode resultater, men de fleste, der ønsker at nå helt til tops

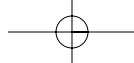
indenfor brugshundesporten vælger nok en anden race. Hovawartens svageste punkt i den forbindelse kan være bidearbejdet. Dette arbejde kræver en dygtig figurant, som virkelig kan læse hunden, for den er følsom, og dens grænse mellem byttedrift, forsvarsdrift og flugt ligger tæt; tættere end hos f.eks. schæferhunden.

Hovawarten på job

- Jeg vil betegne hovawarten som en "all-round-hund", siger Sascha Bonde-Henriksen. - Den kan bruges til forskellige former for arbejde. I Sverige bruger flyvevåbnet den til rundering og bevogtning, i Danmark bruges de i begrænset omfang sammen med vægtene, og i Tyskland er de anvendt som redningshunde. Tyskerne havde blandt andet hovawarten med, da de hjalp efter det tyrkiske jordskælv. Vi er nogle stykker herhjemme, der har uddannet hovawarter til redningshunde, men dog aldrig anvendt dem til rigtige eftersøgninger. De er gode til dette arbejde i kraft af deres

Hovawarten kan godt lære bidearbejde, selvom det ikke er dens stærkeste side indenfor brugshunddisciplinerne. (Foto: Rassezuchtverein f. Hovawart Hunde e.V)

... EN STÆRK OG KREATIV HUND

Hovawarten er en fin familiehund, der fungerer godt med andre dyr og børn, når den har lært at omgås dem fra lille. (Foto: Wiegaard/Tine Luther) ▶

◀ Denne hovawarthvalp har sandsynligvis et ganske langt liv foran sig. Hovawarten bliver nemlig typisk 12-13 år, og det siges, at danmarkrekorden er 17 år. (Foto: Sascha Bonde-Henriksen)

gode næser og meget præcise arbejdsmetoder. Under arbejdet går de meget roligt og systematisk til værks, og det er selvfølgelig en stor fordel, når de søger i ruiner.

Knaldhård udenpå

- Hovawarten er ikke en "blind" lydighedshund, der gør alt, du beder den om. Dels skal den som nævnt have udfordringer, for at den gider være med, og dels kan den være ret dominerende. Det er ikke nogen begynderhund. Men når man ved, hvordan man skal arbejde med racen, synes jeg, det er en meget nem hund at træne. Det gælder virkelig om at være konsekvent, men man må aldrig være hård. Selvom hovawarten umiddelbart virker som en knaldhård gut, er den egentlig ganske sensibel indeni. Optræder man for hårdt overfor den, risikerer man, at den bliver håndskyer eller i værste fald angstbider. Går man for ivrigt frem under træningen og presses hovawarten for meget, slår den typisk fra og kan finde på at sætte sig stædigt ned.

- Det kræver en fantasifuld fører at træne en hovawart, for den gør kun, hvad du be-

der den om, så længe den synes, det er sjovt. Forstår du at afveksle træningen og motivere hunden, gør den til gengæld alt for dig og er utrolig førerfikeret.

- Jeg anbefaler i øvrigt altid mine hvalpekøbere, at de melder sig til noget kvalificeret hundetræning med sin hovawart, så de ikke risikerer at få svært ved at styre hunden.

- Når man arbejder med hovawarten er det vigtigt at være opmærksom på, at man har at gøre med en hund, der er lidt sent udviklet og først voksen og moden omkring 3-års alderen.

Stærk og udholdende

- Indendøre ligger hovawarten roligt, men så snart den kommer ud, er der gang i den, og vi har at gøre med en noget motionskrævende hund. Den er stærk og udholdende, elsker at være ude i naturen og er et stort "legebarn". Jeg har en lille vogn, som jeg sommetider har spændt mine hunde for. Den trækker de uden problemer - så længe de altså synes det er sjovt...

- Racens robusthed skyldes ikke mindst omhyggelig avl gennem tiden. Hovawarten avles med stor fokus på sundhed, og den internationale hovawartføderation, IHF, står bag en unik indsamling af information omkring sygdomme. Det betyder, at vi

et computerprogram kan få en oversigt på hele ti generationer over, om der ligger sygdomme bag en hund.

- Hovawarten var også den første race i Tyskland, man begyndte at arbejde med HD-restriktioner på, og det har haft den betydning, at der i dag næsten kun findes A-hofter dernede. Hvad HD angår har vi også en sund bestand herhjemme.

- Fordi man altid har fokuseret på hovawartens sundhed i avlsarbejdet, er der ikke noget "kunstigt" ved den. Det er en meget sund og anatomisk god hund, så der er nærmest aldrig brug for dyrlægen. Denne fokusering er en af årsagerne til, at typen til tider kan tabes lidt; at der er stor typebredde indenfor racen.

Eksempelvis kan der være ret stor størrelsesforskel. Tæverne er fra 58 til 65 cm og hannerne fra 64 til 70 cm. Dermed kan der indenfor standarden være en størrelsesforskel mellem den mindste tæve og den største hanhund på 12 cm.

- Et andet punkt, vi i Danmark traditionelt har fokuseret meget på i avlen, er hundenes mentalitet. Derfor får så godt som alle opdrættere under DKK også deres hundes mentalbeskrevet.

- I Danmark har hovawarten en relativ snæver genpulje, så vores specialklub har et avlsråd, som vejleder opdrætterne i at finde avlspartnere. Vil man parre i udlandet, skal der en tilladelse hertil fra de respektive avlsråd.

Ven og beskytter

- Hovawarten er ikke nogen "klistehund" uden dog af den grund at være reserveret, mener Sascha Bonde-Henriksen. - Den op søger måske ikke altid fremmede af sig selv, men er de godkendt af dens familie, er de velkomne. Det kan dog ikke tilrådes at gå ind til en fremmed hovawart, der er alene hjemme, for vogtergenet ligger dybt i racen. Man kan måske godt gå ind, men ud igen kommer man næppe. En hvalpekøber har berettet om en skorstensfejer, som havde siddet flere timer og ventet på taget, da familien kom hjem. Hunden ville ikke slippe ham ned igen!

- Generelt knytter hovawarten sig meget til sin fører/familie. Den vil gerne snakkes med uden at være anmassende, og dens beskytterinstinkt er stærkt. I den har man en god og elskelig ven, som passer godt på en. ■

Se mere på www.dansk-hovawart-klub.dk

På trods af den lange pels, der fældes to gange årligt, er der ikke megen pelspleje forbundet med hovawarten. Underulden er sparsom, og derfor har pelsen ikke så stor tendens til at filtrere. (Foto: Åsa Andersson)

